

ναφθαλίνη

ναφθαλίνη, η, ουσ. [<γαλλ. naphthaline <ελλ. νάφθα <περσ. naft + κατάλ. -ίνη], η ναφθαλίνη·

- *βάζω στη ναφθαλίνη*, αποσύρω, παύω να υπολογίζω κάποιον ή να χρησιμοποιώ κάτι, γιατί είναι ή το θεωρώ παρωχημένο: «στο τελευταίο τους συνέδριο, οι μέτοχοι έβαλαν στη ναφθαλίνη το διευθυντή της επιχείρησης, γιατί δεν μπορούσε να πιάσει τον παλμό της εποχής || όλους τους παλιούς μου δίσκους τους έβαλα στη ναφθαλίνη, γιατί κυκλοφόρησαν εντελώς μοντέρνα τραγούδια». Από την εικόνα της νοικοκυράς που κλείνει στη ντουλάπα τα ρούχα της σεζόν που πέρασε, βάζοντας και ναφθαλίνη για να τα προφυλάξει από το σκώρο·

- *βγάζω απ' τη ναφθαλίνη*, ανασύρω από την αφάνεια και υπολογίζω σε κάποιον ή χρησιμοποιώ κάτι που το είχα αχρηστέψει, γιατί θεωρώ πως βρίσκεται πάλι στην επικαιρότητα ή είναι της μόδας: «έβγαλαν απ' τη ναφθαλίνη τον παλιό διευθυντή του οργανισμού, γιατί αυτός που είχαν αποδείχτηκε ανίκανος || απ' τη στιγμή που ο κόσμος γύρισε πάλι στο παλιό τραγούδι, έβγαλα απ' τη ναφθαλίνη όλους τους παλιούς μου δίσκους». Από την εικόνα της νοικοκυράς που βγάζει από την ντουλάπα τα ρούχα της σεζόν που έρχεται. Πρβλ.: *χαμένοι στην αφάνεια και μες τη ναφθαλίνη μπράβο που τους ανέσυρες για να χαρούν και κείνοι* (Λαϊκό τραγούδι)·

- *μυρίζει ναφθαλίνη*, το άτομο ή το πράγμα για το οποίο γίνεται λόγος, είναι παλιός, ξεπερασμένης εποχής, είναι παλιομοδίτης, παλιομοδίτικος: «πώς να νιώσει τα προβλήματα της νεολαίας αυτός ο άνθρωπος, απ' τη στιγμή που μυρίζει ναφθαλίνη; || φορούσε ο φουκαράς ένα κοστούμι, που μύριζε ναφθαλίνη».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας